שם פרטי: _____ שם משפחה: _____ כיתה: _____

צירופי סמיכות

דף עבודה

1 **צרו צירופי סמיכות.**

נסמך	סומך	הצירוף
שמלה	כלה	
ספרים	לימוד	
מכונה	כביסה	
חדר	שינה	

2 **הוסיפו ה' הידיעה במקום הנכון.**

א. בית כנסת ← _____

ב. שעון קיר ← _____

ג. מגרש משחקים ← _____

3 **בחרו את הצירוף הנכון.**

א.

○ הבית ספר החדש ○ בית הספר החדש ○ בית הספר החדשה

ב.

○ עוגת יום הולדת טעימה ○ עוגה יום הולדת טעימה ○ עוגת יום הולדת טעים

4 **כתבו משפט ובו שני צירופי סמיכות.**

_____

_____

5 השלימו את הסיפור בצירופי הסמיכות שבמחסן.

תחנת האוטובוס	ארוחת הצוהריים	ספרי הקריאה	שעון היד	חדר המורים	

א. בבוקר חיכינו בגשם ב _____ עשרים דקות.

ב. אחרי _____ יצאנו להפסקה בחצר.

ג. התורנים החזירו את _____ לספרייה.

ד. יואב הציץ ב _____ שלו וגילה שהוא מאחר.

ה. המחנכת ישבה ב _____ ובדקה את המבחנים.

6 כתבו את צירוף הסמיכות ברבים (שימו לב: משנים רק את הנסמך).

יחיד	רבים
מכונת כביסה	
גן ילדים	
כרטיס טיסה	
שולחן כתיבה	
תחנת דלק	

7 בחרו את התשובה הנכונה.

א. איזה משפט כתוב נכון?

○ ההורים ישבו באולם הספורט החדש. ○ ההורים ישבו בהאולם ספורט החדש.

○ ההורים ישבו באולם הספורט החדשה.

ב. איזה צירוף אינו צירוף סמיכות?

○ כוס תה ○ ילד חכם ○ דלת כניסה

ג. בצירוף «מגרש הכדורסל» – מהו הנסמך?

○ מגרש ○ הכדורסל ○ כל הצירוף

8 כתבו מודעה קצרה (3–4 משפטים) על יריד שייערך בבית הספר. שלבו בה לפחות ארבעה צירופי סמיכות ומתחו קו מתחתם.

9 מיינו: צירוף סמיכות או שם עצם ושם תואר?

כובע צמר | כובע חדש | מגרש חניה | מגרש גדול | שמלת ערב | שמלה ארוכה | ספר טבע | ספר עבה

צירוף סמיכות	שם עצם + שם תואר

10 כתבו את הנסמך (המילה שבסוגריים) בצורה הנכונה.

א. _____ שוקולד (עוגה)

ב. _____ השכונה (ילדים)

ג. _____ יום הולדת (מסיבה)

ד. _____ החג (שירים)

ה. _____ ים (שפה)

ו. _____ הכיתה (חלונות)

11 מצאו בכל משפט את צירופי הסמיכות וכתבו מהו הנסמך ומהו הסומך.

א. אחי קנה כרטיס כניסה למוזיאון.

ב. סבתא אפתה עוגת תפוחים.

ג. תלמידי הכיתה יצאו לטיול.

ד. בחופשת הקיץ ביקרנו בחוף הים.

12 נכון או לא נכון? תקנו את המשפטים הלא נכונים.

א. בצירוף «מכונת כביסה» הנסמך הוא «מכונת». נכון / לא נכון

ב. «ילדה נחמדה» הוא צירוף סמיכות. נכון / לא נכון

ג. הצורה הנכונה היא «הבית ספר». נכון / לא נכון

ד. «שעון יד חדשה» כתוב נכון. נכון / לא נכון

תשובות – צירופי סמיכות

1 **צרו צירופי סמיכות.**

נסמך	סומך	הצירוף
שמלה	כלה	**שמלת כלה**
ספרים	לימוד	**ספרי לימוד**
מכונה	כביסה	**מכונת כביסה**
חדר	שינה	**חדר שינה**

2 **הוסיפו ה' הידיעה במקום הנכון.**

א. בית כנסת ← **בית הכנסת**

ב. שעון קיר ← **שעון הקיר**

ג. מגרש משחקים ← **מגרש המשחקים**

3 **בחרו את הצירוף הנכון.**

א.

○ הבית ספר החדש ● **בית הספר החדש** ○ בית הספר החדשה

ב.

● **עוגת יום הולדת טעימה** ○ עוגה יום הולדת טעימה ○ עוגת יום הולדת טעים

4 **כתבו משפט ובו שני צירופי סמיכות.**

תשובה אפשרית: בחדר האוכל אכלנו מרק עגבניות.

5 **השלימו את הסיפור בצירופי הסמיכות שבמחסן.**

א. בבוקר חיכינו בגשם ב**תחנת האוטובוס** עשרים דקות.

ב. אחרי **ארוחת הצוהריים** יצאנו להפסקה בחצר.

ג. התורנים החזירו את **ספרי הקריאה** לספרייה.

ד. יואב הציץ ב**שעון היד** שלו וגילה שהוא מאחר.

ה. המחנכת ישבה ב**חדר המורים** ובדקה את המבחנים.

6 **כתבו את צירוף הסמיכות ברבים (שימו לב: משנים רק את הנסמך).**

יחיד	רבים
מכונת כביסה	**מכונות כביסה**
גן ילדים	**גני ילדים**
כרטיס טיסה	**כרטיסי טיסה**
שולחן כתיבה	**שולחנות כתיבה**
תחנת דלק	**תחנות דלק**

7 **בחרו את התשובה הנכונה.**

א. איזה משפט כתוב נכון?

● **ההורים ישבו באולם הספורט החדש.** ○ ההורים ישבו בהאולם ספורט החדש.

○ ההורים ישבו באולם הספורט החדשה.

ב. איזה צירוף אינו צירוף סמיכות?

○ כוס תה ● **ילד חכם** ○ דלת כניסה

ג. בצירוף «מגרש הכדורסל» – מהו הנסמך?

● **מגרש** ○ הכדורסל ○ כל הצירוף

8 **כתבו מודעה קצרה (3–4 משפטים) על יריד שייערך בבית הספר. שלבו בה לפחות ארבעה צירופי סמיכות ומתחו קו מתחתם.**

תשובה אפשרית: ביום שלישי ייערך יריד ספרים בחצר בית הספר. ילדי השכבה ימכרו עוגיות שוקולד ומיץ תפוזים. כל ההכנסות יועברו לספריית הכיתה. בואו בשעת ההפסקה הגדולה!

9 **מיינו: צירוף סמיכות או שם עצם ושם תואר?**

צירוף סמיכות	שם עצם + שם תואר
כובע צמר, מגרש חניה, שמלת ערב, ספר טבע	כובע חדש, מגרש גדול, שמלה ארוכה, ספר עבה

10 **כתבו את הנסמך (המילה שבסוגריים) בצורה הנכונה.**

א. **עוגת** שוקולד (עוגה)

ב. **ילדי** השכונה (ילדים)

ג. **מסיבת** יום הולדת (מסיבה)

ד. **שירי** החג (שירים)

ה. **שפת** ים (שפה)

ו. **חלונות** הכיתה (חלונות)

11 **מצאו בכל משפט את צירופי הסמיכות וכתבו מהו הנסמך ומהו הסומך.**

א. אחי קנה כרטיס כניסה למוזיאון. ← **כרטיס כניסה – נסמך: כרטיס, סומך: כניסה**

ב. סבתא אפתה עוגת תפוחים. ← **עוגת תפוחים – נסמך: עוגת, סומך: תפוחים**

ג. תלמידי הכיתה יצאו לטיול. ← **תלמידי הכיתה – נסמך: תלמידי, סומך: הכיתה**

ד. בחופשת הקיץ ביקרנו בחוף הים. ← **חופשת הקיץ (נסמך: חופשת, סומך: הקיץ); חוף הים (נסמך: חוף, סומך: הים)**

12 **נכון או לא נכון? תקנו את המשפטים הלא נכונים.**

א. בצירוף «מכונת כביסה» הנסמך הוא «מכונת». **נכון**

ב. «ילדה נחמדה» הוא צירוף סמיכות. **לא נכון** – זה שם עצם ושם תואר: «נחמדה» מתארת את הילדה

ג. הצורה הנכונה היא «הבית ספר». **לא נכון** – ה' הידיעה באה לפני הסומך: «בית הספר»

ד. «שעון יד חדשה» כתוב נכון. **לא נכון** – שם התואר מתאים לנסמך «שעון»: «שעון יד חדש»